

Rev. Richard Rogan,
62 St. Mark's Pl.
New York, N.Y.

AMERICAN HOME
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, FEBRUARY 23, 1972

ŠTEV. LXXIV — VOL. LXXIV

Sporazum z ZSSR o ABM je le na vidiku

Vesti iz poučenih virov trdijo, da je sporazum o defenzivnih raketah med ZDA in ZSSR dosežen in bo v maju podpisan.

WASHINGTON, D.C. — Kongresni viri, ki so poslušali poročilo direktorja za nadziranje orožja in razoroževanja Gerarda C. Smitha o razgovorih ZDA s Sovjetsko zvezo o omejitvi strateškega orožja (SALT) na Dunaju, trdijo, da je sporazum o omejitvi protiraketne obrambe (ABM) v glavnem že dosežen in da je večina tistih, ki sestavljajo besedilo.

ZDA in ZSSR bodo omejile število raketnih lovcev (ABM) na 150 do 200, ki jih pa lahko postavijo, kamorkoli le želijo. ZDA jih bodo po vsej verjetnosti uporabljale za varovanje svojih oporišč medcelinskih raket, med tem ko jih ima Sovjetska zveza že 64 postavljenih okoli Moskve. Sporazum predvideva, da lahko vsaka stran tega odpove, če bi se pokazalo, da ji je škodljiv ali celo nevaren.

Težavnejši je položaj pri napori za omejitve ofenzivnih strateških sil. Zdi se, da bi bil sporazum možen v omejitvi ali zamrznitvi medcelinskih raket na kopnem, kjer jih ima ZSSR 1552, ZDA pa le 1054, noče pa Moskva pristati na omejitve atomskih podmornic in v njih namreč raket. V teh imajo ZDA še malo prednost, ki pa jo bodo v prihodnjem letu izgubile, če bodo Sovjeti nadaljevali z gradnjo atomskih podmornic v sedanjem obsegu.

ZDA so odločene razviti in graditi novo vrsto atomskih podmornic in jih opremiti z novo, izpopolnjeno raketo. Obrambni tajnik M. R. Laird je dejal pretekli teden v kongresnem odboru, da bodo to storile neoziraje se na sporazum z ZSSR. Če do sporazuma s Sovjeti pride tudi na tem področju, bodo ZDA omejile le število novih podmornic, ne bodo pa ustavile njihove gradnje.

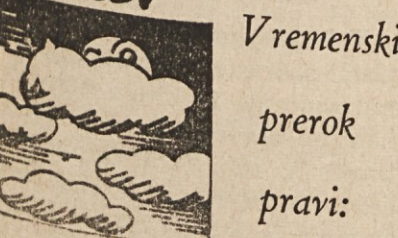
Senat hoče omejitev tajnih sporazumov

WASHINGTON, D.C. — Senat je na predlog zunanjepolitičnega odbora izglasoval zakonski predlog, ki zahteva, da vlada ZDA predloži vse s tujimi državami sklenjene dogovore in sporazume Kongresu.

Predlog je stavil republikanski senator C. P. Case iz države New Jersey in je bil soglasno sprejet. Državno tajništvo predlogu nasprotuje.

Slični predlog je bil v Senatu izglasovan že tudi leta 1956, pa je običajl v Predstaviškem domu. To se mu bo nemara zgodilo tudi tokrat.

Poravnajte naročino!
Datum poteka
naročnine je nad Vašim
imenom na naslovu!

Vremenski
prerok
pravi:

Delno oblačno in verjetnost
naletavanja snega. Najvišja tem-
peratura okoli 40.

Pristaniški delavci se odpovedujejo štrajku?

MIAMI BEACH, Fla. — Glavno vodstvo AFL-CIO je odobrilo sklep šestih unij, v katerih so povezano pristaniško delavstvo in pomorski uposlenci. V teh unijah je skupno okoli 200.000 članov v pristaniščih na Atlantski in Zališki obali in v pristaniščih ob Velikih jezerih. Vse te unije so bile v preteklosti znane po večini štrajkih.

Delavski vodniki prihajajo do spoznanja, da so štrajki prav tako škodljivi delavcem kot podjetnikom, zato iščejo načine, ki naj bi štrajke čim bolj zmanjšali, če že ne odpravili.

Unija pristaniškega delavstva na Zahodni in Zališki obali je sklenila, da ne bo začela novega štrajka tekom svoje 3-5-letne kolektivne delovne pogodbe. Plače bodo v tej dobi urejali avtomatično, prav tako se bodo pogodili brez prekinjanja dela o vseh ostalih spornih zadevah, ki bi se pojavile tekom trajanja pogodbe. Enako so odločili nadaljevati svoje delo v času pogajanj za novo delovno pogodbo.

Sklep je zaenkrat ustmen sporazum, ki bi ga pa Unija pristaniškega delavstva rada vključila v svojo novo kolektivno delovno pogodbo. Oči bodo delavci glasovali 8. marca.

AFL-CIO, katere 35-članski izvršni odbor ima tu svoje zimsko zasedanje, je sklep unije pristaniškega delavstva soglasno odobrila in predsednik G. Meany je dejal, da je cilj organiziranega delavstva skušati zmanjšati štrajke v vseh industrijah.

Novi trgovinski tajnik Peterson potrjen

WASHINGTON, D.C. — Senat je včeraj potrdil imenovanje Petra G. Petersona za trgovinskega tajnika namesto Mauricea H. Stansa, ki je prevzel načelstvo finančnega odbora volivne kampanje za ponovno izvolitev predsednika R. M. Nixona.

P. G. Peterson, bivši načelnik Bell & Howell, je bil Nixonov svetovalec za mednarodno trgovino.

Jarring pojde v Izrael

Posredovalec ZN, ki je bil konec tedna v Egiptu, pojde zdaj v Izrael pripravljat pot obnove razgovorov.

JERUZALEM, Izr. — Zunanje ministrstvo je objavilo, da bo skoro prišel v Jeruzalem posredovalec ZN na Srednjem vzhodu Gunnar Jarring. Ta je bil koncem tedna v Kairu, kjer se je razgovarjal z zunanjim ministrom in, kot je sam dejal, odšel z ugodnimi vtisi. Iz Kaira je potoval na Ciper, pa pred odhodom pripomnil, da ne gre v Izrael.

Na Cipru se je sestal s poslanikom Izraela Rahaminom Timorjem in mu predložil neposredne razgovore z vodniki Izraela, ne da bi tem hotel stavljati kake nove predloge ali ponudbe od strani Egipta. Egipt še vedno vztraja na zahtevi, da se mora Izrael obvezati k popolni umaknitvi z vsega arabskega ozemlja, ki ga je zasedel junija 1967. V Jeruzalemu to zahtevo odklanjajo in vztrajajo na 'mejnih popravkih', ki so potrebni za večjo varnost Izraela.

Ciper je običajno križišče na poti iz Izraela v Egipt ali obratno. Obe državi imata z njim redno letalsko zvezo, med seboj pa jo nimata. Zato so se nekateri zavzemali za to, naj bi se razgovori med Izraelom in Egiptom vršili na Cipru namesto v New Yorku. Morda bo Jarring govoril koncem tega tedna, ko trdijo, da bo v Jeruzalemu, tam tudi o tem predlogu.

Egipt se zaveda, da ni dovolj močan za uspešen vojaški nastop proti Izraelu in da nemara še dolgo ne bo. To je moral Sadat priznati tudi tekom svojega zadnjega obiska v Moskvi, kjer sta obe vladi v zaključnem poročilu o obisku Sadata izjavili, da se bosta trudili za nadaljevanje poskusov doseči mirno rešitev sporov na temelju resolucije Združenih narodov od novembra 1967. Za pomiritev javnosti, zlasti nestrpnih študentov, pa vlada seveda govori o vojni z Izraelom, ki da je že na pragu.

— Ime Cleveland ima 21 naselij v ZDA.

Nobenih novih velikih poviškov plač v Angliji

LONDON, Vel. Brit. — Vlada je posvarila delavske unije, naj ne računajo na kaka večja povišanja plač, kot so jih dosegli premogarji po svojem dolgem štrajku. Zaposlitveni minister Robert Carr je dejal, da bo vlada odločno držala svoj sklep o omejitvi poviškov kot dela boja proti inflaciji.

Minister je v parlamentu razlagal, da je potrebno, da sprejme vsa dežela povišanje plač premogarjem kot izjemo, ki ne more veljati za vso industrijo in druge gospodarske panoge. Premogarji so dobili 20% povišanje, med tem ko je vlada določila za gornjo mejo poviškov 8%.

Komaj so premogarji uspeli s svojimi zahtevami, že so se oglasile unije učiteljev, bolniških sester, železničarjev in gradbincev. Vsi trdijo, da so njihovi slučajji tudi 'izjeme'.

Omejitev rabe elektrike je še vedno v veljavi in bo ostala še nekaj časa. Industrijski minister John Davies je dejal, da bo vzel morda cel mesec, predno bo oskrba z električnim tokom spet normalna.

Kardinal Tisserant umri

VATIKAN. — Eugene kardinal Tisserant, starešina kardinalskega kolegija, star 87 let, je umrl v ponedeljek zadet od srčne kapi. Kardinal je bil francoskega rodu in je vodil konklave za volitev papeža Janeza XXIII. in papeža Pavla VI.

Znan je bil kot odličen poznavalec tujih jezikov, nad pol ducat jih je govoril tekoče, med njimi poleg francoščine, angleščine, nemščine, italijanščine, latinščine, hebrejščine in arabščine. Bil je tudi velik prijatelj Jugoslovije.

Luna 20 pristala na Luni

MOSKVA, ZSSR. — Tass je včeraj objavil, da je Luna 20 uspešno pristala na goratem delu Lunine površine in pošila na Zemljo predvidene podatke.

Luna 20 je bila pognana proti Luni 14. februarja in je 18. februarja zakrožila okoli nje. Na njej je pristala 21. februarja, kot je včeraj objavil Tass.

RAZGOVORI V PEKINGU NAPREDUJEJO UGODNO

Včeraj sta se predsednik Nixon in predsednik kitajske vlade Ču En-laj razgovarjala skoraj štiri ure, nato je predsednik z ženo obiskal zvečer predstavo revolucionarnega baleta. Danes so se razgovori nadaljevali v poslopju, kjer stanuje predsednik Nixon. Vse kaže, da potekajo razgovori ugodno, četudi o njih vsebini doslej še ni bilo nič objavljeno.

PEKING, Kit. — Predsednik Nixon in predsednik vlade Ču En-laj sta se včeraj popoldne razgovarjala skoraj štiri ure. O čem sta razpravljala, ni bilo objavljeno, vendar izgleda, da razgovori potekajo ugodno. Na to kaže obsežno poročilo o Nixonovem obisku na Kitajskem, njegovem razgovoru z načelnikom Maom in s predsednikom Ču En-lajem, ki ga je prinesel 'Ljudski dnevnik', uradno glasilo komunistične partije, na prvih treh straneh z vrsto velikih slik. V celoti je objavljena napitnica Ču En-laja in odgovor predsednika Nixona na njo. Sinoči je bil predsednik Nixon s soprogo pri predstavi revolucionarnega baleta v družbi Ču En-laja in Maove žene.

Danes sta se predsednik Nixon in predsednik vlade Ču En-laj sestala za nadaljevanje razgovorov. K prvim dvem razgovorom je šel predsednik Nixon v vladne prostore Kitajske, danes je prišel Ču En-laj v Nixonovo bivališče v vladni zgradbi za tuje goste, ki so jo dali predsedniku Nixonu in njegovemu spremstvu za bivališče, dokler bo v Pekingu. To je brez dvoma v znamenju enakosti in dobre volje, ki naj pomagata razgovorom do uspeha.

Ko je predsednik Nixon včeraj opravil uradne posle in se razgovarjal s Ču En-lajem, je Mrs. R. Nixon ogledovala zanimivosti Pekinga. Med drugim je obiskala hotelsko kuhinjo in si ogledala živalski vrt, kjer je pokazala veliko veselje ob pogledu na panda medvede. Panda živi na Kitajskem in ga v svobodnem svetu izjemno enega v Londonu in druge v Moskvi, v živalskem vrtu, ni. Ču En-laj je obljubil, da bo dala Kitajska en par pand ZDA v povračilo za par moščan-

skaga goveda, ki ga je poklonil predsednik Nixon v imenu ZDA Kitajski. Mrs. Nixon si je ogledala tudi življenje v neki komuni in obiskala neko bolnico. Predsednik vlade Ču En-laj je dejal časnikarjem, da lahko ostanejo na Kitajskem, če si žele še kaj ogledati, tudi po koncu predsednikovega obiska. Danes so pokazali časnikarjem tudi glavni stan divizije kitajske ljudske armade kakih 70 milj od glavnega mesta in jim obrazložili življenje, delo in naloge ljudske armade.

Moskva pazljivo spremlja obisk MOSKVA, ZSSR. — Sovjetska zveza pazljivo zasleduje potek Nixonovega obiska na Kitajskem in tega prav nič ne skriva. Manj je v skrbeh zaradi morebitnega uspeha razgovorov, v tega v Moskvi ne verjamejo dosti, kot v propagandni uspen, ki ga bo Kitajski prinesel ta obisk.

Pravda, glasilo Komunistične partije ZSSR, potrjuje, kar je oilo sicer že dolgo znano, da namreč ZSSR sicer ne smatra Kitajske za vojaško silo prvega reda, pa vidi v njej vendar svojega glavnega nasprotnika in nevarnega ter zahrbtnega tekmeca.

Sovjetske oblasti vzemirje močna propaganda, ki jo širi Kitajske preko radia po obširnih predelih Sovjetske Azije. Sovjetska zveza skuša te oddaje motiti, pa ne uspeva posebno. Zdaj je Moskva začela na to propagando odgovarjati s svojo lastno, ki je prav tako ostrina in zagrižena kot kitajska.

Zadnje vesti ADEN, J. Jem. — Palestinski gverilci, ki so ugrabili letalo Boeing 747 Lufthanse na letu iz New Delhija v Atene, so po daljšem omahovanju in pogajanjih izpustili v Adenu vse potnike, med katerimi je bil tudi J. Kennedy, najstarejši sin pok. sen. R. F. Kennedyja, zadržali pa so posadko. Sodijo, da bodo skušali dobiti od Lufthanse veliko odkupnino kot 'odškodnino za nemško podpiranje Izraela'.

BERLIN, Nem. — Vzhodna Nemčija je objavila, da bo 'zaradi dobre volje' dovolila letos za Veliko noč in za Binkošti Zahodnim Berlinčanom tekom 8 dni obiske v Vzhodnem Berlinu.

PARIZ, Fr. — Zastopniki ZDA in Južnega Vietnama so pristali na udeležbo na seji konference o končanju vojskovanja v Vietnamu, določeni za jutri. Udeležbo na zadnji so odklonili zaradi 'mednarodnega vietnamske mirovnega kongresa' v Versaillesu, kjer so ZDA ostro napadali.

MOSKVA, ZSSR. — Tass je objavil, da je Luna 20 nabrala nekaj lunjskega kamenja in se danes dvignila z lunjske površine ter se vrača na Zemljo.

DUBLIN, Ir. — Oblasti so prijele vodnike I.R.A., ko je ta objavila, da je ona organizirala bombni napad na vojaš-

Iz Clevelanda in okolice

Družinska sreča—

G. Tonetu Smuku in njegovi ženi ge. Rezki, rojeni Strucelj, 15900 Arcade Avenue, se je pretekli ponedeljek rodil v Euclid General bolnici krepk sinček prvorojenec. S tem so postali g. John in ga. Marija Smuk ter g. Janez in ga. Strucelj, vsi v Beli krajini ponovno stari starši. Mlada mamica in sinček se dobro počutita. Srečnim družinam k veselemu dogodku toplo čestitamo, novorojenčku pa obilo sreče in milosti na začetni življenjski poti!

Deveta obletnica—

Jutri, 24. februarja ob 7.30 zvečer bo v cerkvi Marije Vnebovzete, Mentor Avenue, Route 20, v Mentorju, sv. maša za pokojno Louise Casserman v spomin devete obletnice njene smrti.

Pomirjanje smeti—

Pobiranje smeti in odpadkov bo povsod en dan kasneje zaradi praznika v ponedeljek. Tam, kjer odpadkov pretekli teden niso pobrali zaradi štrajka, bodo te pobirali redno ta teden skupaj tudi za pretekli teden.

V bolnišnici—

Rojak Vid Omahen z Mohican Avenue je v Euclid General bolnišnici. Obiski so dovoljeni. Zelimo mu naglega okrevanja!

Edgar Snow posređoval za Nixonovo povabilo?

MADISON, Conn. — Znani časnikar Edgar Snow, ki je umrl ta teden na svojem domu v Švici na raku, naj bi bil posređoval pri Mau, da je povabil ameriškega predsednika na Kitajsko, je dejala njegova bivša žena Helen Foster Snow.

Pokojni E. Snow je bil star znanec kitajskih komunistov in je pri njih užival ugled, ker jih je predstavil svetu po težkih preskušnjah, ki so jih prestali na svojem 'Dolgem maršu' v severozahodni Kitajski, kjer so se uspešno upirali Cankajski.

E. Snow se je trudil skozi 40 let za boljše razumevanje Kitajske in posebej kitajskega komunizma na Zahodu. Imel je namero iti na Kitajsko in spremljati Nixonov obisk tam, pa se mu je bolezen nenadno poslabšala in je umrl star 66 let.

Sprememba odnosov tudi do komunistične Kube?

WASHINGTON, D.C. — Vedno številnejše in trdovratnejše so vesti, da bodo ZDA spremenile svoj odnos do Castrove Kube. Trdijo, da se to po vsem sodec ne bo zgodilo do novembrskih volitev, pač pa kmalu v letu 1973.

Vojna mornarica ZDA je baje po daljšem tehtanju pripravljena opustiti oporišče Guntanamo, ki ji je v obeh svetovnih vojnah odlično služilo.

Nagla rast stroškov podpiranja v Ohio

COLUMBUS, O. — Država Ohio je pretekli mesec izdala za podpiranje potrebnih v okviru javnega socialnega skrbstva skupno \$49.376.368, skoraj 9 milijonov več kot v istem času lani.

nico južno od Londona, kjer je bilo 7 oseb mrtvih, več pa ranjenih.

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 38 Weds., Feb. 23, 1972

Nemke in Nemci posvajajo otroke delavk iz Jugoslavije

Ljubljanski list "Delo" je pretekli mesec prinesel sledeči sestavek: Jugoslovanske matere so v enem samem letu v Stuttgartu oddale nemškim družinam 300 otrok. Ti otroci, čeprav slovenske ali jugoslovanske krvi, so za naš rod izgubljeni.

Boli nas, ko prodajamo svoje moči in znanje tujini, najbolj pa to, da oddajamo celo svoje otroke. Tako se krha košček za košček naše domovine.

Mlado dekle odide — napol zaradi slabih razmer, napol po zgledu okolice — na delo v tujino. Nepremišljeno, kakor je, se seznani z vsemi mogočimi znanci in neznanci, dokler nenadoma, seveda še vedno neporočeno, ugotovi, da je postalo mati.

Otrok pa je huda ovira pri takem garaškem delu, kot ga ponuja našim delavcem tujina: ne samo dodatna skrb, tudi dodatni stroški. Kaj je tedaj lažjega kot oddati otroka v rejo drugim.

"Materinska" ljubezen se prerada ukloni denarju. Tudi socialni uradi pa oddajo naše otroke družinam, za katere matere nikdar ne zvedo. Če se čez čas v njih vendar zgane sočutje do lastnega otroka, je že prepozno. Do njega ne morejo več.

Bili bi zelo naivni in nepošteni, če bi krivdo za takšno raznarodovanje naprtili samo zdomecem, ki bežijo od doma, ker upajo, da si bodo v kratkem prigarali denar, da bi pozidali hišico, si nakupili stroje, avtomobile.

Najbrže je glavni razlog pri nas doma. Ni dovolj, če smo pravnih položaj zdomecev vsaj kolikor toliko uredili, tudi urejeno zavarovanje ni vse. Kaj pomaga, če smo našemu delavcu ustvarili take formalne pogoje za delo! S tem smo zavarovali njegovo človeško dostojanstvo le na papirju. Delavec pa se je med tem še vedno v mislih na hišico in stroje počasi izgubljal v tujem življenjskem utripu in pozabljal na svoj dom.

Najbrž ne bi bilo slabo, če bi centri za socialno delo omogočili oddajanje zavrženih slovenskih otrok v domovino, da se ne bomo v nedogled tako nepremišljeno prodajali in potujčevali.

*

Sestavek je vsekakor razkril žalostno sliko izgubljanja krvi slovenskih in drugih narodov Jugoslavije, pa tudi drugih dežel, katerih dekleta hodijo v Nemčijo na delo. Ko so Nemci zasedli Slovenijo pomladi 1941, so hoteli Slovence napraviti za svoje hlapce. Da bi to lažje dosegli, so prišli in pregnali iz Slovenije, ki je bila v njihovi oblasti, vse izobražene, vso slovensko duhovščino. Narod ni klonil, trmasto je vztrajal in branil svoje pravice. Kljub vsem strahotnim kaznim se je upiral in zgrabil celo za orožje.

Vojna je minila, Nemci so bili premagani, slovenskega trpljenja naj bi bilo konec. Po Sloveniji so vihrale zastave, zmagovalci so slavili novo svobodo in pridobitve "osvobodilnega boja"! V novi ustavi so jamčili vsem pravico do dela in zaslužka doma. Nikdar več ne bo slovenski človek tlačanil tujcu, nikdar več se ne bo ta redil na račun slovenskih žuljev, so izjavljali.

Kje je zdaj vse tisto zmagoslavje? Kje tisti ponos? Preko 60.000 Slovencev in Slovenk, blizu milijon delavcev in delavk iz vse Jugoslavije gara in se ubija po tovarnah, rudnikih, gradbiščih in na najrazličnejših drugih delovnih mestih po Nemčiji za tuje delodajalce, ki niso mogli dobiti doma primernegega posla in zaslužka! Jugoslavija je v tem pogledu res edinstvena država na svetu, v komunističnem in svobodnem!

*

Zdi se, da je vendar tudi v krogu, ki podpira sedanji režim, še vedno nekaj ljudi s čutom za koristi in potrebe slovenskega naroda. Človek vsaj dobi tak vtis ob nekaterih sestavkih dnevnega in drugega časopisja. V zadnjem letu je bilo v Sloveniji kar dosti razpravljanja o slovenskih narodnih težavah. Opozarjali so na položaj slovenskega kmeta, ki da ne more nikamor, ker se zanj oblasti ne brigajo, ga dejansko pri njegovem prizadevanju bolj ovirajo, kot podpirajo. Pokazali so posebno na zapuščanje hribovskih kmetij, tudi onih ob italijanski meji, kjer so se nekdanji slovenski rodovi tako uporno in težko borili za ohranitev svojih domov in slovenske zemlje.

Brali smo o zaskrbljenosti za slovensko mladino, ki se izgublja v pijači in skuša praznino življenja napolniti z vsem mogočim, le ne z delom, z resnim študijem in usposabljanjem na pošteno, dostojno življenje. Težko je vse to priznati, pa so le zapisali, kako je in da utegne biti še slabše, če bo vse drlo le za užitki, če bo se iskalo samo osebne koristi in ugodja, nihče pa ne bo skrbel za narod kot celoto. V osebnih razgovorih marsikateri, tudi uradni obiskovalec, prizna, da "tako ne more več dolgo iti". In vendar gre...

Oblastniki vedo, da je škodljivo za narod in državo, škodljivo tudi za Partijo, pa nimajo volje in nemara tudi ne več moči, da bi krenili v drugo smer. Reforma 1965 je imela dobro temeljno misel in bi gospodarstvo Jugoslavije le spravila v nekaj letih na bolj zdrava tla, če bi jo izvajali. Cmagali so, še predno je bila reforma stara eno leto.

Človeku se zdijo današnji oblastniki v Jugoslaviji kot pijanec, ki vedno znova, kadar ima "mačka", obljublja in se zaklinja, da ne bo več pil, pa ga "žeja" že v kratkem spravi na staro pot. Kot za starega pijanca ni upanja, da bi se kdaj rešil iz svoje stiske, tako tudi za sedanji režim ni upanja, da bi Slovenijo ali celo Jugoslavijo spravil na zeleno vejo! To je težka, pa žal resnična skrb vseh, ki razmere doma opazujejo in zasledujejo.

BESEDA IZ NARODA

"Lilija" vabi

CLEVELAND, O. — Človek bi skoraj mislil, da se je zima komaj začela, pa smo že v postnem času. Postni čas, čas pokore, zatajevanja in premišljevanja. Če pogledamo okrog sebe, se zdi, da današnji časi niso naklonjeni tem vrlinam. Kakor ni pravila brez izjem, tako se tudi danes najdejo med nami častne izjeme.

Med te izjeme lahko gotovo štejemo požrtvovalne igrice in igralke Lilije, ki se že tedne zbirajo na vaje pod spretnim vodstvom režiserja Staneta Gerdina za igranje "Divji lovec". In mar ni prav igralec tisti, ki mora zatajiti sebe, da tako čim več doprinese k uspehu celote. Slovence smo se morali skozi stoletja boriti za svoj narodni obstoj, toda tujec nas ni uničil, pa naj si je bil še tako krut, naša volja do narodnega življenja je bila vedno močnejša.

Zdaj — živimo v svobodni deželi, v deželi lagodja, nihče nam ne brani našega narodno kulturnega delovanja, toda mar ni prav ta svoboda, to lagodje bolj nevarno kot vsi dosedanja sovražniki?

Ne vdamo se, podprimo te naše borce, ki se bore za obstoj slovenske kulture med nami, zato se odzovimo vabilu društva LILJA in pojdemo v nedeljo, 5. marca, ob 3.30 popoldne v Slovenski dom na Holmes Ave., kjer bomo videli igranje "Divji lovec", delo našega slovenskega kulturnega velikana F. S. Fržgarja.

Na odru bomo videli nastopiti poznane Lilijine igrice, pa tudi lepo število mladih talentov. Znano je, da nas vse tare inflacija in tudi kulturi ne prizanaša, zato bodo vstopnice za to prireditve po 2 dolarja, za otroke pa kot običajno vstop prost.

Vsi prav lepo vabljeni!

France Ancel

Kansaške drobtinice

KANSAS CITY, Kans. — Stric Gregor je zapel lep slavonski ženskam v Ameriški Domovini. Take javne pohvale in priznanja izpod moškega peresa so redke. Hvala za poklon našemu spolu, v kolikor ga je vreden. "Stric Gregor"!

Toliko se piše o "osvobojeju žensk" in njih demonstracijah za enakopravnost z možem, da človeku že kar preseda. Od česa hočejo biti osvobojene? Od materinstva, gospodinjstva, od ljubezni do moža in otrok? Hočejo v kamnolome, v vojsko? Kaj še! Dolžnosti bi se rade iznebile... Takole izrazi svoje mnenje gospa, ki je srečna v svojem poklicu žene in matere, ga. Gertrude Schilling: "Kako si upajo želiti ženske Osvoboženke, kdorkoli so že, da bi postale možem enake? Sem popolnoma zadovoljna, da še nadalje ostanem v njegovih očeh nekaj višjega. In kako me zato obožuje!"

Tudi sv. Cerkev priznava ženskam svobodo. Kot mož lahko postane vsaka ženska — svetnica. Na tem področju uživa enakopravnost z možem. Dvomim, da vodijo v nebesih kako statiko, a najbrž tam "svetnice" prevladujejo. Kdo pa polni cerkve na zemlji? Kdo pogosto

prejema sv. obhajilo? Kdo gleda v družinah na to, da se opravljajo skupne molitve? Morda bom dregnila v sršenovo gnezdo če omenim, da je večina privatnih razodetij bila zaupna ženskam. Morda bo kdo dejal, najbrž zato, ker ženske ne znajo molčati. Naj bo kakor že, vsaka od teh božjih poslanek je izvrstno opravila svoj nalog. Sr. Juliani je Jezus naročil, da želi imeti praznik presv. Rešnjega Telesa; sv. Margareti je izrazil željo po prazniku Presv. Srca in obhajanju prvih petkov; svetinja Brezmadežne je bila dar Mariji Katarini Laboure in vsemu svetu. Kdo ne pozna začetka Lurda in Fatime? Sama privatna razodetja, ki jih je Cerkev priznala kot pristna.

Ker že govorimo o ženskah, bi na tem mestu rada čestitala Mrs. Prislend, ustanoviteljici SZZ, ki je bila na posebnem družabnem večeru mesta Sheboygana odlikovana za svoje sodelovanje pri odboru mestne knjižnice za delo med Slovenci v mestu in župniji. Zupan Schneider je posebno omenil njene zasluge kot pisateljice knjige "From Slovenia to America", s katero je seznanila Amerikance z domovino Slovenijo. Omenil je tudi, da je v raznih člankih prikazovala življenje Slovencev in njihov zgodovino in ji je zato Sheboygan hvaležen. Nazadnje je župan še prebral listino, katero je poslal "Slovenian Research Center" v Clevelandu. Naštevava zasluge, katere si je ga. Marie Prislend stekla za slovenstvo v Ameriki. S tem priznanjem slovenskih narodnih delavcev tudi me kansaške Slovence soglašamo in želimo prvi Ameriški Slovenki še mnogo let dela za Boga in narod. Naj gleda v časti, katere je sedaj deležna, šopek, ki ga ji je vrgel Bog na njeno življenjsko pot — trnja je bilo precej, ko je ustanavljala SZZ. Mrs. Prislend ima veselje, da sme gledati, ko njena setev raste in uspeva. Zato se gotovo zahvaljuje Bogu, ki je njeno delo blagoslovil — Njemu, od katerega pride vsak dober dar.

Naslednjo drobtinico sem nekje pobrala. Želim jo deliti z vami. "Ne varčujemo s priznanjem! Priznanje je kot sonce. Očarja delo, da je uspešno. Sonce je poceni — sonce na nebu in v srcu. O, koliko več toplote, ljubezni bi bilo v družinah, v srenjah, ko bi ne bili nekateri tako skopuški s soncem priznanja. Sonce je zastoj, dar božji. Naj sije na naše najbližnje, na vse ljudi brez izjeme. Sonce pohvale, priznanja..."

Post, katerega so ravno začeli, je čas razglabljanja. Vest nam pravi, naj malo premislimo, če smo na pravi poti. Ali nam je mar Kristusovega klica: "Kdor mi hoče slediti, naj se zatajuje, vzame svoj križ na rame in hodi za menoj. "Da imamo križe, ni dvoma. Vprašanje pa je, kako jih nosimo. S potrpežljivostjo, vdanostjo v voljo božjo, z ljubeznijo do Njega, ki je nosil svoj križ iz ljubezni do nas? Pravijo, da je križ najbolj dragocen dar božji. Zamislila ga je božja Modrost, izmerila ga je

božja Previdnost, stehala ga je Pravičnost, in na rame nam ga je naložila Ljubezen. Kaka duhovna škoda, ako bi križ godrnjaje vlekli za seboj! Ko lahko z njim odplačujemo Bogu, kar Mu dolgujemo in obenem tudi zadostujemo za tiste, ki Nanj ne mislijo.

Svet se je silno pomehkužil. V Ameriki imamo vsega preveč. Seveda so med nami tudi ubogi — a zatisnemo oči, da bi jih ne videli. Pokora! To je trda beseda, ki jo želimo preslišati. In vendar jo Sveta Cerkev vsako leto v postu oznanja — v besedi in tisku. Opominja nas, da nas ni Bog ustvaril, da bi imeli na zemlji "good time". Pravi, naj se iz ljubezni do Boga in seveda tudi iz ljubezni do svoje duše, odrečemo temu ali onemu, kar nam je najbolj težko opustiti ali pogrešiti. Zrtve naj doprinašamo vsaj v postu — a prostovoljno, ne prisiljeno! Vsaka žrtev naj nosi pečat ljubezni do Boga, da bo sprejeta kot zlatnik, ne kot ponarejen denar. Zrtev se silno bojimo, ker je z njimi treba pozabiti nase. Kdo še hoče ubogati, ukloniti svojo voljo? Zato se praznijo semenišča in samostani...

Naš nadškof prosi duhovnike, učitelje in starše, naj učijo otroke zatajevanja svoje volje. Naj jih navajajo k temu, da se bodo znali odreči vsemu, kar vodi v greh. Naj se že v nežni mladosti nauče, da pravi kristjan mora živeti življenje pokore in zatajevanja. Naj se nauče doprinesiti žrtve. Ko je bila sv. Terezika nekoč zelo željna, je prosila svojo sestro Pavlino vode. Ta je porabila ugodno priliko. "Pocakaj iz ljubezni do Jezusa pol ure. Bo vesel tvoje žrtvice." Otrok je vesel sprejel žrtvico, ker Jezusu ni odrekla ničesar že v nežni mladosti. Pavlina je nagradilo svojo malo ljubljeno s pomaračnim sokom — a šele po preteku pol ure. Terezika je potem dobro razumela, kaj beseda "žrtev" pomeni. Vse njeno življenje je bilo veriga žrtve, ki jo je kovala ljubezen do Jezusa. Tudi sodobna mladina bi bila zmogljiva življenja samozataje in žrtvovanja sebe na oltarju ljubezni do Boga in bližnjega, če bi imela starše in vzgojitelje, ki bi jo k temu navajali. Tudi sedanja mladež je material, iz katerega bi vzgojitelji-umetniki lahko klesali svetnike. Dala bi se navdušiti za ideale... Naj sv. Duh razsvetli starše, da bodo s primerno besedo o pravem času znali poučiti svoje otroke, kako je treba živeti življenje kristjana, ki vodi v našem cilju — Bogu.

Pri Sv. Družini se bomo udeleževali postnih pobožnosti tri dni v tednu. Ob sredah zvečer bo sv. maša s pridigo. V petek bo angleški križev pot ob 3h popoldne; zvečer bo sv. maša in potem slovenski križev pot. V nedeljo popoldne ob dveh bomo imeli križev pot v angleščini in blagoslov v Najsvetejšim. Upamo, da se bodo naši farani pridno udeleževali teh pobožnosti, da s tem zadostimo vsaj malo Bogu za svoje lastne grehe in še za tiste, ki mislijo, da pokore ne potrebujejo. Najlepša priprava za lepo Veliko noč pa je dneva sv. maša in sv. obhajilo. Kdor le more, naj tudi med tednom poslušaj klic zvona, ki nas vabi k sv. Daritvi. Ne bodimo mu pa podobni v tem, ko vabi ljudi v cerkev, a sam vanjo ne gre.

s. M. Lavoslava

Nevarno rojstvo

Dr. Towbin s harvardske univerze je ugotovil po večletnih raziskavah, da sodi rojstvo med najbolj nevarne človeške doživljaje.

Zaradi pomanjkanja kisika in mehaničnih poškodb ob rojstvu so "mnogi ljudje duševno nekoliko zaostali", pravi Tombin.

— Okoli 95% farmerske zemlje v Indiani je dejansko obdelane.

Ob samomoru mladega Kardelja

II.

PATERSON, N.J. — Kakšno stališče bomo mi zavzeli do teh samomorov mladih slovenskih ljudi? Jih bomo samo ugotavljali in se zgražali nad njimi? Morda celo starim komunistom privoščili, da jim njih sinovi na tako krut način dopovedujejo, da jih je komunizem razočaral? To ne bi bilo krščansko! Nesrečnejši, ki si doma jemljejo življenje, so naši rojaki, bratje po krvi, nikakor ne smemo biti brezbrizni do njih.

Pa kaj lahko storimo, da jih rešimo? Sami od sebe težko kaj, pač pa lahko drugim pomagamo, da jih pred tako težko nesrečo obvarujemo. Saj tudi poganom v misijonskih deželah sami ne moremo prinesiti luči svete vere, lahko pa misijonarjem pomagamo, da to storijo. Za uspeh misijonskega dela je treba tako misijonarjev, ki na terenu ljudi spreobračajo h Kristusu, pa tudi misijonskega zaledja, ki misijonarje z molitvijo in milodari podpira. Misijonsko zaledje brez misijonarjev ne bi imelo pomena, misijonarji sami bi pa obupavali, če jim zaledje ne bi pomagalo.

Slovenija je danes misijonska dežela, čeprav se mi težko zvičimo v to misel. Kje so misijonisti potrebni? Tam, kjer so ljudje, ko v Kristusa verujejo. Koliko je danes takih v Sloveniji! V "Pismu iz Slovenije" v Svobodni Sloveniji z dne 19. jan. berem, da je v "jeseniškem bazenu 10% necerkvenih pogrebov, v okolici Opatije 5%, v Zagorju pa jih je ena tretjina, torej čez 30%". Če pomislim, da umirajo predvsem starejši ljudje, kakšen je šele odstotek mladih brezvercev, če je že pri starih tako visok! Pa nam kar noče v glavo, da je Slovenija misijonsko področje!

In še kako pereče! Pogani, ki jih skušajo misijonarji spreobračati, imajo vsak svojo vero, zgrešeno, a imajo jo. Komunisti so pa brezverci, v nobeno višje bitje ne verujejo in duhovnosti ne priznavajo. Iz katekizma vemo, da če pogan nima priložnosti spoznavati prave vere, pa po svoji poštenosti živi, se zveliča. To imenujemo "krst želja", ki obstoji v pripravljenosti sprejeti pravo vero, če bi zvedel za njo.

Vse težje se bo zveličal slovenski komunist, ki nima prave nobene vere, na drugi strani pa na vsakem koraku priložnost katoliško vero spoznati, pa ne le da jo odklanja, marveč vero sramoti in, če le more, celo preganja. Kako vse bolj je potreben misijonarjeve skrbi kot pogani v daljnjih deželah!

Priznam, da bo težko rešiti vse današnje razočaranec nad komunizmom, ker so nekateri nedovzetni za vsako nadnaravno misel in jim je sovraštvo do vere prešlo že v kri. Če pa se odrasla mladina ne bo dala več pridobiti za vero in življenje po njej, je upanje vsaj na mlajšem rodu, ki po komunizmu še ni tako skvarjen.

Duhovniki v Sloveniji imajo zdaj težko, pa hvaležno delo, da mladim razočarancem nad komunizmom oznanjajo Kristusa nauk in jih pridobivajo za življenje po veri. Pri tem jim mi lahko znatno pomagamo. Naša pomoč jim bo dobrodošla za ureditev in opremo veroučnih sob in za razne pripomočke za učenje, slike, projektorje, harmonije itd. Mi smo se verouka učili v šoli, za nas to ni bila nobena žrtev, danes mora mladina zanj žrtvovati svoj prosti čas, pa bo tem rajši prihajala k veroučnim uram, čim bolj privlačne bodo. K tej privlačnosti tudi mi lahko prispevamo.

Naša pomoč je nujna tudi za vzgojo novih duhovskih poklicev. V Sloveniji je četrtna župnij brez duhovnika. Če je to že

za redne razmere slabo, je dvakrat slabo zdaj, ko komunizem tam širi svoje brezboštvo. Ne moremo sicer vplivati na mlade fante doma, naj bi se odločili za duhovniški poklic, razen da molimo za nje, pač pa lahko škofom in redovnim predstojnikom pomagamo pri gradnji, povečavi in opremitvi semenišč ter vzdrževanju duhovskega naraščaja. Čim več bo v Sloveniji duhovnikov, tem več bo tam misijonarjev, ki bodo mlade brezverce spreobračali k odrešitni veri v Kristusa, dajali njihovem življenju smisel in jih s tem reševali pred samomorji.

Da gre komunistom to na živce, je že pred časom priznal Primož Kozak, ko je v "Perspektivah" bridko potožil: "Z nekaj let je slišati in videti, kako vpliv verstva med našimi ljudmi narašča. Statistike kažejo, da je otrok, ki obiskuje vero, vedno več, in so se ponekod formalne že prave verske šole. Vse večkrat slišimo o novomašniških posvečenjih, ki jih spremljajo prava ljudska slavlja. Stevilno fantov, ki odhajajo v bogoslovje, je vsako leto višje, sami pa tudi lahko opazimo obisk cerkva, ki je vse prej kot majhen."

Hude udarce dajejo starim komunistom njih sinovi, ko v razočaranju nad komunizmom segajo po samomoru, še hujša obsodba komunizma bi pa bila, če bi, namesto da gredo v smrt, se spreobrili h krščanstvu. Daj Bog, da pride do tega! Naša pomoč to lahko pospeši.

Rev. dr. Fr. Blatnik, SDB.

Vesti iz Slovenije

V Sloveniji 180 hrvaških prodajal

Po podatkih Gospodarske zbornice je bilo lani v Sloveniji 180 trgovskih lokalov, ki jih imajo proizvodna podjetja iz SR Hrvatske. To je točno 4,6% vseh trgovskih prodajal v Sloveniji. V omenjenih lokalih so lani v prvem polletju dosegli več kot 130 milijonov din prometa, kar je 3,9% vsega prometa v trgovini na drobno v Sloveniji.

Nekatera hrvatska podjetja imajo v Sloveniji kar precej lokalov, med njimi na primer Borovo 55, Varteks 16, Astra-Zagreb 12, Jugoplastika 8, Vinograd-Vis 10, Standard-Zagreb 9, Bagdat-Zadar 5 itd. Med 180 podjetji so poleg zagrebških delovnih organizacij še mnoge iz Reke, Varaždina, Splita, Rovinja, Pazina, Osijeka, Dubrovnika, Karlovca, Poreča ter drugih krajev.

Seveda imamo v naštetem ne popolnem seznamu zgolj podjetja in njihov promet, ki ga ustvarjajo trgovine hrvaških podjetij. Nedvomno pa je promet še precej večji, še dodamo še velike slovenske trgovske hiše, ki prodajajo blago za široko potrošnjo iz vseh republik, tudi iz Hrvatske.

Načrti železarne Jesenice

V železarni načrtujejo, da bodo letos ulili pol milijona ton jekla. Obseg blagovne proizvodnje nameravajo pri tem povečati za 5 odstotkov. Vendar je ta načrt bolj nezanesljiv kot prejšnja leta. Temu so vzrok predvsem gospodarska gibanja v državi, ki gredo mimo vseh predvidevanj.

Naročilo iz Afrike

V Nairobiju (Afrika) so podpisali sporazum o dobavi radijskih zapornic in druge hidromehanične opreme za hidroelektrarno na reki Tani. Opremo bo dobavila "Metalna" iz Maribora. Oprema bo stala 1.253.000 dolarjev. Dobavili in montirali jo bodo leta 1973, poprej pa bodo dokončali gradbeno in druge dela.

F. S. FINZGAR:

PREROKOVANA

SLIKE IZ SVETOVNE VOJNE

France je sedel na klop, daleč od mize. Franca pa se je naslonila na dlani in jokala. Matic ni vedel, kaj bi. Presedal se je na klopi, pokašljeval, popravljal si klobuk, da je izpod njega pogledoval kakojčo ženo.

"Pa nikar ne jokaj, Franca, ko se ne da pomagati!"

"Kaj ti veš — takle — takle — samec. Oh, moj Blaž!"

Sedaj je sklonila glavo na mizo in jokala glasneje. Franceta je bolel ta jok, da mu je prihajalo grenko v grlo. V hišo so prišli otroci, ki so strmeč poslušali mater, nato planili vsi v jok in se stiskali krog nje. Franceta je zmagalo. Vstal je in šel do mize, del Franci roko na rame in prosil:

"Lepo te prosim, nikar, vidiš, zavoljo otročičev nikar!"

Jančarica je nejevoljno skomizgnila z ramo, kjer je počivala Francetova roka, da se je otrešla.

"Podporo gotovo dobiš, boš že kako," ni odjenjal France.

"Ti in tvoja podpora," se je nenadoma dvignila Franca. Srd ji je seval v objokanih očeh. Zaprila je pratiko, vtaknila vanjo dopisnico in oboje spravila v miznico.

"In zaradi stelje sem mislil, da bi se danes domenila," je še enkrat poizkusil Matic.

"Ah, kaj stelja! Blaž mi dajte nazaj!"

Prijela je Janezka za roko in odšla v kamro.

France je obstal kakor vkopan sredi hiše. Počasi se je okrenil in se izmuzal na dvorišče.

Franca je v kamri odslavila otroke, naj gredo za stricem, naj se igrajo ali naj pobero črvice, saj, ko se jablane že trebijo. Neradi in tiho so šli otroci drug za drugim iz hiše. Videli so od daleč v klancu strica, ki je upognjen šel po kolovozu. Janezek je zaklical trikrat na ves glas: "Tliic! tliic, tliic!" Toda stric se ni ozrl.

Franca je v kamri sedla na posteljo. Hotela je biti sama.

Hudo je bilo, ko je odšel, hudo, ko mu je segla v šent Vidu v roko, hudo doma, ko ga ni bilo — ali tako grozno kot sedaj ji še ni bilo. Pred seboj je videla njegove oči, ki so jo prosile: Pridi, Franca! Videla ga je, kako je ležal na slavnici v vojašnici, ko so drugi popivali po mestu za slovo, sam — in jo čakal. In druge žene so prišle in matere in sestre in neveste in še enkrat so se poslovili in do vlaka so šle z njimi in jim stiskale roko — on, Blaž, je pa čakal — in je ni pričakal. Sedaj se že pelje — morda je že v boju — morda ranjen — umira — o — Franci se je temnilo pred očmi. Grizoča bolečina jo je stiskala v prsih, oči so topo zrle v tla, zaželela si je solz, a se ni mogla razjokati. In v tem trpljenju se je nenadoma oglasila v njeni duši:

"Ti, ali nisi pravzaprav hinavka? Kaj ti je bilo tako neprijetno, ko se je smukal Matic okrog tebe? Saj se ti je srce smejalo, ko si spoznala: Se vedno me ima rad. Le jokaj, ko si že prešuštvala v svojem srcu..."

Franca je planila s postelje in padla na kolena.

"Nisem, nisem, moj Bog. Ti veš, da nisem! Prizanesi!"

Suhe oči so se hipoma zalile s solzami.

Zunaj je zajokal Janezek, drugi otroci so se prepirali. Jančarica si je otrla oči in šla iz hiše k otrokom.

Matic je od Jančarja izprva hitel po kolovozu in samo ena misel je šla z njim: "Ne mara me! Vsa je njegova. Spodila me je — za hlapca bi me še trpela — nak."

Še nikdar v življenju ga ni tako zadelo. Tudi takrat ne, ko

se je Franca omožila. Takrat je popival in mu je odleglo. Sedaj ga grize in pritiska k tlom, da bi ga zlomilo. Niti prijaznega pogleda, niti 'Bog plačaj' — nič za vsa pota in trud in skrb in delo. Hlapec. Matic je stiskal pesti in se čedalje počasneje bližal domu. Po glavi so se mu drevile misli, kako bi se znesel nad njo. Veril se je, da ne prestopi več praga, da ne žugne ni s prstom več zanjo in da še učka ure, ko bo vdova Jančarica gledala za njim zaman.

Toda v istem hipu se mu je smilila in ji je vse odpušal in blagovolja Blaža, pa klet sebe, ko mu je tako namenjeno.

Tak je prišel France domov.

Jera je naglo pometala po predriju, dasi je prej dobro dolgo stala ob plotu in oprezovala gospodarja, ko se je vračal od Jančarja.

"Treba je tega, kot bi bilo pred nedeljo!" se je France razjezil nad Jero brez vzroka, ker ga je vse togotilo.

Dekla je vrgla metlo v kot in odšla proti skednju. Toda tamkaj jo je že zmagalo in ni mu mogla prizanesti:

"Hm," se je obrnila porogljivo in pomrdala z brado — to je znala tako napraviti, da je moralo vsakogar zbosti — "saj smo vasovali, pa smo tako naburjeni."

"Vsaka baba je hudič," je zaklel France, pograbil metlo in jo vrgel za Jero, ki mu je ušla na pod. Ali še enkrat je pomolila glavo skozi vrata in mu oponešala:

"No, čemu pa ležeš za njo, če je hudič!"

France je izginil za voglom in molčal. Misli si je: "Taka je ta reč: kadar koli udariš žensko, zaboli tebe!"

Pripravil si je koso, nalil vode v oseklin in šel kositi steljo.

Jera pa ni bila huda, ampak tako vesela, da se je hahljala sama pri sebi, ko je obirala gosence z zelnatih glav. "Sedajle izpeljem," je razmišljala, kar jo je greblo že nekaj dni. "Kar udarim vmes in konec bo."

Sredi popoldneva je stopila pred Lojzo.

"Veš, v mlin bo treba."

"Ne verjamem, da bi bilo zmleto."

"Je, ko mi je mlinarica za trdno obljubila. In veš, France kosi steljo; jutri moramo iti grabiti, ne bo časa za mlin. Toliko moke pa ni, da bi še enkrat spekla."

"I no, pojdi," se je hitro vdala Lojza. "Se v štacuno stopiš grede po sol in olje."

Jera se je naglo preoblekla, toda tako, da se je Lojza čudila.

"Ko grem v štacuno, se moram napraviti. Saj jih poznaš, ali ne, dolinke?"

Jera je vzela cekar in skrila vanj oprtnice za meh ter šla. Toda na fari je šla mimo mlina in štacune do župnišča.

"Ali so gospod gori?" je vprašala kuharico nekam boječe in odšla naglo po stopnicah.

"Saj sem te komaj spoznal," se je začudil župnik Jeri, ki leto in dan in še več ni imela poti k župniku. "Maticeva, kajne? Kaj bo?"

"Za dve maši sem prinesla za dober namen," je porinila Jera dva goldinarja pred župnika.

Župnik je vpisoval maši in Jera je bila vesela, da je medtem zbrala misli in besede, kakor si jih je že kajkrat pripravila za to uro.

"Je že dobro," je rekel župnik in zaprl knjigo. "Zbogom, Jera!"

Jera se je prestrašila, da je bila vsa zmedena.

"Vse je izgubljeno," je pomislila in rinila obotavljaše se k vratom. Tamkaj je šele mogla izreči: "Se nekaj, gospod."

(Dalje prihodnjič)

Valentin Potočnik:

Potovanje Marka Polo na Kilajsko leta 1271

Pred 700 leti se je 17-letni Marko Polo v Benetkah vkrcal na ladjo in odplul na Kitajsko. Stiriindvajset let je hodil in blodil s svojima stricema po neznani svet, ki se je njegovim sodobnikom zdel bolj skrivnostni in je bil mnogo dlje, kot so dandanes za nas tuji bližnji planeti. Svoje vtise je objavil v knjigi, ki ji stoletja nihče ni verjel in ki je še danes najbolj mikaven potopis, kar si jih je mogoče zamisliti.

Hrepenenje po tujih deželah v mladem Marku je zanetil njegov oče Nicola Polo. Poli so bili ugledna in premožna trgovska družina v Benetkah (morda so izhajali s Korčule). Potovali so po bližnjem vzhodu in trgovali s svilo, začimbami, dragimi kamni, krznom, slonovino in zlatom. Ker so to blago dobivali po posrednikih iz Tatarije (Sibirije), Kitajske in od drugih, je podjetna brata Polo, Nicolo in Mattea, zamikalo pogledati v neznane skrivnostne dežele na koncu sveta, iz radovednosti, pa seveda tudi iz želje po dobičku.

Polo prvič in drugič v Pekingu

Leta 1260 sta odpotovala, devet let kasneje sta se šele vrnila. Muhasta usoda ju je pripeljala celo na dvor legendarnega velikega kana Kublaja, vladarja Tatarov in kitajskega cesarja.

Njegovo mogočno cesarstvo je segalo od Arktike do Indijskega oceana, od Tihega oceana do bregov Donave. Na prestolu je nasledil deda Džingiskana. Dasiravno po vedenju manj barbarjsko surov in krvočen je bil Kublajan vendarle najmočnejši in najbolj strah vzbujajoči vladar na zemlji. Tako sta brata Polo s precejšnjim strahom prestopila prag njegove palače v Kanbaliku (Pekingu).

Toda veliki kan, ki na svoje oči še ni videl Evropejca, ju je prijazno sprejel in ju spraševal o Evropi in krščanstvu. Ko ju je milostno odpustil, jima je dal s seboj pismo za papeža kot prošnjo za učene može, ki naj bi poučevali na Kitajskem. Obljubi sta mu morala, da se bosta čim prej vrnila.

Tako sta Nicola in Matteo v drugi polovici leta 1270 vnovič odpotovala proti Pekingu in tokrat vzela s seboj še 17-letnega Marka, Nicolajevega sina. Do bližnjega vzhoda so pluli z galajo, potem pa so potovali naprej s konji, kamelami, jaki in pogosto tudi peš.

Dva dominikanca, ki naj bi šla učiti na kanov dvor, sta si med potjo premislila in se že nekje iz Sirije vrnila domov. Trije Poli so potovali po vroči

puščavi Gobi, si krčili gaz po snežnih planjavah in gorskih prelazih čez pamirske šeststisočake. Zadrževale so jih poplave, snežne lavine in peščeni viharji.

Tudi kaka bolezen jim je večkrat prekrizala pot. Marko je med potjo tako močno zbolel, da so morali celo leto ostati v Afganistanu. Razbojniki in sparta plemena jih niso pustila naprej, da so večkrat morali bežati po stranpotih.

Kljub temu se je Marku posrečilo ohraniti najvažnejšo prtljago: veliko zalogo enkratnih vtisov in cel kup zapiskov. Zapisoval si je z mladeniškim navdušenjem vse, kar bi bil videl: fantastične dežele in ljudi, ki jih ni bilo uzrolo še nobeno evropsko oko. Čudil se je navadam in lastnostim, toda gostoljubje teh ljudi ga je vedno znova očaralo.

Neko plemo je gnalo gostoljubje tako daleč, da so moške po besedah Marka Pola "veliki svojim ženam, hčerkam in sestram kakor tudi sorodnicam, naj ustrežejo vsem željam svojih gostov, a sami so se umaknili v mesto; in tujec živi lahko v hiši z ženami, kot bi bile njegove zakonite žene." In dame te skrajno gostoljubne družine, poroča Marko dalje, se niso niti malo branile ustreči gostom.

Marko je strmел ob "žilah črne kamenine, ki gori kot šota, če jo zanetiš, ter izžareva precejšnjo toploto" (premog); ob "tekočini, ki vre iz tal in jo uporabljajo za gorivo v svetilkah" (nafta-petrolej), pa ob ne navadnem materialu, ki "ga predejo v niti in lahko tkejo iz njega blago, ki ne gori (azbest), če se ga vrže v ogenj."

Tudi je popisal močno velike "orehe", tako zajetne kot človeška glava, s tekočo vsebino ne navadno prijetnega okusa in belo kot mleko" (kokosovi orehi). Naletel je na živali, ki jih ni poznal noben Evropejec, in pisal je o "orjaških plazilcih, 15-20 čevljev dolgih, s tako velikim zijajočim gobcem, da lahko pogoltnejo moža" (krokodil), in čudil se je "divjemu govedu, ki ga je po velikosti mogoče primerjati slonom" (jak).

Vse to še ni nič spričo doživeti na kanovem dvoru. Popotniki so po skoraj štirih letih trdih preizkušenj in naporov končno dospeli v Peking.

Cesar jih je sprejel z vidnim veseljem in ni skrival svojega veselja nad mladim Markom, saj ga je obsul z znamenji svoje milosti. Smel je na cesarskem slonu na lov in občudovati nepredstavljivo razkošje obeh cesarskih dvorov, v Pekingu in Sangtuju.

Občudovanje palače

Ah, te cesarske palače! Dvomimo, da bi se kaka druga palača na svetu in v zgodovini lahko kosala s kitajskimi. Bile so iz čistega marmorja in z bisernimi ornamentami, pozlačene in prepletene z vdolano slonovo kostjo. Na razsežnem dvornem območju v Pekingu, obdanem z 12 metrov visokim in 18 metrov širokim okopom, so rastla najredkejša drevesa, ki so jih tja presadili z vsega sveta. Cesarska garda je bila v stalni pripravljenosti v tej trdnjavi oblasti, kjer so bile zakladnice nakopičene z zlatom, srebrom, biseri in podobno krasoto. V kanovi poletni rezidenzi v Sangtuju pa so bile konjušnice za 10,000 snežnobelih konj.

Dasiravno je Marko v Benetkah videl, kaj je bogastvo in razkošje, mu je v Pekingu zmanjkalo sape, ko je kot bedacek-siromakec zijal v nevideno in nesluteno razkošje dvora in dvorjanov. "Premožni Tatarji", si je občudovaje zabeležil, "se oblačijo v obleke iz zlata in svile, obrobene s hermelinom in kunjim, pa dragim krznom vse kar najbolj razkošno".

Razen štirih zakonskih žena je imel kan še neštete priljeznice. Vsaki dve leti je razposlal sle po cesarstvu, da so preresetali deželo in izbrali najlepše device za vedno dobro založen dvorni harem. Marko se je močno potrudil, da se je hitro naučil raznih kitajskih narečij.

(Dalje sledi)

Nicholas A. Bucur Jr. načelnik GTS

CLEVELAND, O. — Župan R. J. Perk je imenoval pred časom v upravo CTS Nicholasa A. Bucur Jr., odvetnika in javnega delavca, ki se je posebno udeleževal v gibanju narodnostnih skupin. Mestni odbor je imenovanje soglasno odobril in Bucur je bil skoro nato izvoljen za načelnika uprave.

N. A. Bucur je vodil akcijo za dopolnitev mestne uprave za ne-strankarske županske volitve in bil načelnik odbora za izvolitev R. J. Perka za župana Clevelanda. Prav tako je vodil kampanjo

za izvolitev R. J. Perka za okrajnega avditorja leta 1964 in je osebni prijatelj tega. Po rodu je Romun in je izvršni direktor Ameriškega narodnostnega gibanja za Veliki Cleveland.

Za april pripravlja Mednarodni mladinski festival, že dolgo pa zagovarja ustanovitev svetovnega trgovskega in kulturnega središča v Clevelandu. Je poročen in ima tri sinove.

Na milijone beguncev

ZENEVA, Sv. — Po podatkih Združenih narodov, ki imajo poseben oddelek za begunce, je na svetu trenutno med 30 do 40 milijonov beguncev v raznih delih sveta. Okoli 10 milijonov je bilo bengalskih beguncev iz Vzhodnega Pakistana v Indiji, ki pa se zdaj naglo vračajo v svojo novo, neodvisno državo Bengalijo.

Arabskih palestinskih beguncev naj bi bilo po arabskih podatkih okoli 2 milijona. Velika večina živi še vedno v taboriščih, ki jih vzdržujejo ZN v glavnem na račun Amerike. Tam premišljujejo in kujejo zarote, ki bi naj jim pomagale do vrnitve v domovino, ki pa je sedaj pod oblastjo Izraela.

Ogromno je število beguncev iz komunističnih dežel.

—(38)

V zdravilišču odstran polarne kroga zelenjava vse leto

Na polotoku Tajmir v Sibiriji nedaleč od rudarsko metalurškega centra Norilsk odstran čajnika imajo zdravilišče, kate-rega paviljone povezujejo pokriti hodniki, ob katerih raste okoli 1500 različnih rastlin, med drugim tudi banane. Tam preživlja vsako leto oddih okoli 4.500 delavcev in inženirjev.

To niso bolniki, marveč ljudje, nagnjeni k boleznim, ki jih je treba preprečevati. Zdravilišče ima koncertno in filmsko dvorano, telovadnico in opremo za zimske športe. Na jedilniku so vse leto vrtnine, ki rastejo v tamkajšnjih toplih gredah.

Vinček in bolno drobovje

Avstrijski zdravniki so v skrbeh. Ljudem vino tako dobro tekne, da je smrtnih žrtev alkohola prav toliko kot mrljivcev v cestnem prometu.

Po najnovejših statističnih podatkih popije vsak odrasli Avstrijec povprečno 40 litrov vina na leto, s čimer šestkratno prekaša Švicarje in zahodne Nemce.

Zaradi tega ima Avstrija v evropskem obsegu največ smrtnih žrtev sfrknjenih jeter. Kljub tej vznemirljivi, po vsej deželi znani ugotovitvi v Avstriji nenehno narašča število alkoholikov.

Konjski šport

Izkopavanja dokazujejo, da je konjski šport najmanj že trideset stoletij star. Zanesljivo je znano, da so bile na programu 23. antičnih olimpijskih iger leta 624 pred našim štetjem tudi konjske dirke. V angleških kronikah se prvič pojavijo konjske dirke okoli leta 210 v Netherbyju (grofija Yorkshire). Nastopal so arabski žrebci, ki jih je pripeljal v Britanijo rimski cesar Lucius Septimius Severus (145-211). Najstarejše dirke, ki jih je vedno prirejalo vsako leto, se imenujejo Lanark Silver Bell. Ustanovil jih je škotski kralj William Levji (1165-1214).

DELO DOBIJO

Delo za moške in ženske

Iščemo moške in ženske za čiščenje. Poln čas ali delni čas, podnevi ali zvečer. Kličite 777-6363. (41)

Ženske dobijo delo

Iščemo izkušeno snažilko srednjih let za en dan na teden v Rocky River okolici. Kličite podnevi 251-4842, zvečer 331-3209 ali 333-8330. (42)

MALI OGLASI

V najem

Oddamo dvojce stanovanj, samo samskim osebam ali zakoncem, v St. Clairski slovenski okolici. Kličite po 5. uri 731-9431. (40)

Slovenka išče delo

v newburški okolici, čiščenje ali kaj sličnega, za 3 dni v tednu. Sprejme tudi pranje in likanje na dom, ali varstvo 1 ali 2 otrok od 2. leta starosti. Kličite 883-1841. (43)

Hiša naprodaj

Enostanovanjska hiša s 7 sobami, 4 spalnicami, 2 spodaj in 2 zgoraj; vsa podkletena, v kleti delavnica, umivalnica, prha, nova peč; patio, garaža za 1 avto. Kličite: Paragon Real. Inc. 521-5053 po 6. zvečer. (40)

V najem

Dvojce 4-sobnih stanovanj s kopalnico, se odda na E. 69 in 70 St. Oglasite se osebno na 968 E. 69 Pl. (40)

Išče sobo in hrano

Bolehna vdova išče sobo in hrano okoli cerkve sv. Vida. Za več pojasnila kličite 361-2624. X(17,18, MWF)

Hiša naprodaj

Dobra 2-družinska, 5-5, prava cena za hitro prodajo, na 1251 E. 74 St. Kličite po 4. uri 845-1912 in vprašajte za Mary. (47)

Naprodaj

v Collinwoodski naselbini blizu Lake Shore Blvd. bungalow, dve spalnici spodaj, dve spalnice zgoraj, vse lepe sobe. Lastnik se seli izven mesta. Vzame pametno ponudbo.

E. 250 Euclid Ave. v Euclid, pol zidan duplex 4½ lepe sobe z kopalnico; prazno. Se lahko takoj selite. Cena nizka.

KNIFIC REALTY

820 E. 185 St. 481-9980

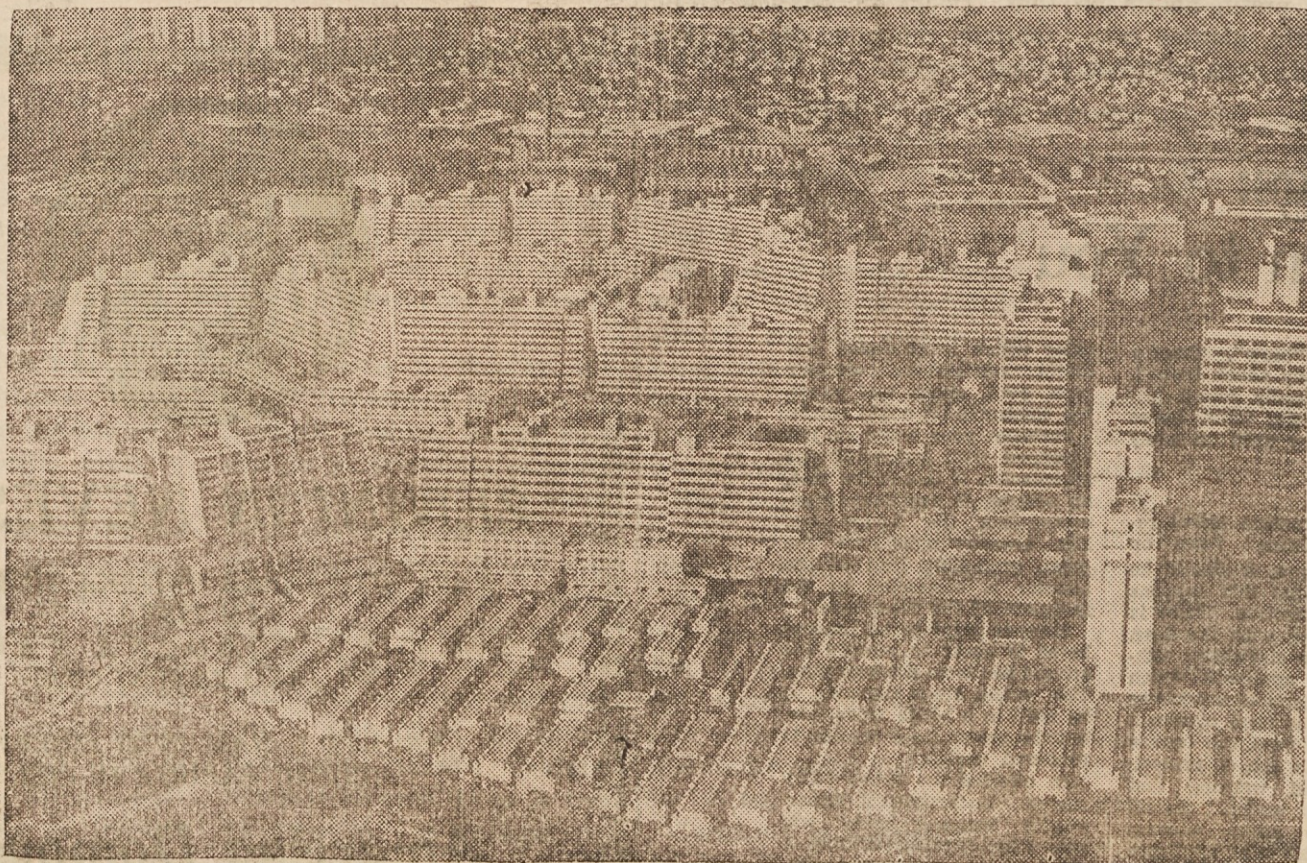
Hiša naprodaj

Kot nova, pri E. 185 cesti, 2 spalnice, klet, za dvojico ali vdovo. Samo \$22.900.

GEORGE KNAUS Real Estate 481-9300 (40)

Hiša naprodaj

V fari sv. Viljema, blizu Wells šole, 4 spalnice, 18x20 družinska soba, ognjišče, nove preproge vseskozi, razvedrilna soba obita s ploščami, krasno dvorišče, v srednjih 30h. Nobenih agentov. 731-0293 (40)

POSTAVILI SE BODO — V Muenchenu na Nemškem bodo letos poleti olimpijske igre. Slika kaže novo olimpijsko naselje, kjer bodo prebivali atleti in atletinja ter drugo uradno osebje iger. V nizkih zgradbah spredaj bodo živlele atletinje, v visokih pa atleti. Po končanih igrah bodo naselje za atletinje spremenili v dijaško naselje, visoke stavbe zadaj pa bodo uporabljali za stanovanjske hiše.

MATIJA MALESIC:

KRUH

POVEST SLOVENSKE KRAJINE

Naglo se je obrnil in odšel. Žena je visoko dvignila svetiljko in gledala za njim, dokler ni zavil za sosednjo hišo. Ko je mislil, da je zaprla vežna vrata in ne zre več za njim, je ugasnil svetiljko in stekel nazaj k svoji koči in pogledal skozi okno v sobo.

Sedela je na postelji, roke je imela sklenjene v naročju, pogled je bil uprt v tla.

O žena, žena!... Mučenica!... O dečica!... O kočica borna!... O domačijica, domačijica, zakaj nimaš kruha?...

Gre Veron proti Mačkovcem. Upognjen je njegov hrbet, truden je njegov korak, povešena je njegova glava. Medlo gori luč v njegovi svetiljki.

Gre Sukičev Ivan, proti Mačkovcem. Lahek in sproten je njegov korak. Na kosu nosi culo. Da ni stopila iz grnčarja ob poti mati, da ga ni s povzdignjenimi rokami prosila, naj ostane, da ni bridko zajokala, ko je videla, da ji ne usliši prošnje, bi si Ivan zažvižgal. Da ga ni pred ločitvijo svečano pokrižala, bi sploh ne mislil na to, kam gre. Da mu ni potisnila cule v roke, bi pač šel brez cule. Kdo bi mislil na culo in popotnico, če raja po njegovi glavi prelepa misel na večerjšnji večer.

Sitnarila je Šiftarka, snoči mu je prepovedala zahajati v njeno kočjo in govoriti z Ilonko. Noče biti kriva razdora pri Sukičevih! Naj je Ilonka siromašna — ločila ne bo nikogar, najmanj Sukičevega Ivana! Kaj mu je treba hoditi na delo in dajati ljudem toliko snovi za obiranje Ilonke, ki ni ničesar kriva? Pusti naj Ilonko in si poišče bogato nevesto, ki bo papinka in očetu po volji!

Ilonka je povešala glavo in ni rekla nobene besede k vsej materini pridigi. Potrt je Ivan odhajal. Njegova potrtost jo je bolela, prihitela je za njim in rekla: "Najbolje je tako, Ivan!" "Ilonka, Ilonka! Ni mi moč! Ne morem te pozabiti! Srečen ne bom z nobeno drugo, tudi ne maram za nobeno drugo! In če je ves svet proti — ne odneham!" Prijel jo je za roko. "Kaj res ne smem več govoriti s teboj?"

Molčala je. "Kaj res moram pozabiti nate?" "Zate je bolje tako!" "In zate?" "Siromašna sem..."

Prijel jo je še za drugo roko. "Ali je oče imel kaj, ko je bil mojih let? Ali je mati imela kaj, ko sta se vzela? Ali si ni sam prigaral dolarjev? Tudi jaz

jih prigram. V Ameriko pojdem. In če mi oče ne da za pot — pojdem! Kar zaslužim pri Ritoperju, prodam; nekaj mi skrivaj stisne mati v roko. In prislužim dolarjev ko oče! Misliš, da jih ne prislužim?" Silno ji je stiskal roke, da ji pokaže svojo moč. "Zvezde bi klatil z neba zate — pa bi ne zaslužil toliko, da bi živela? Kaj mi ne verjameš, Ilonka?"

"Verjamem! Ali glej, vsi so proti! Vaši, moja mati..."

"Zato hočeš, naj nate pozabim?"

Ilonka je drhtela pod pritiskom močnih rok.

"Ah, Ivan! Če nama pa ni sojeno..."

"Sama si sodiva! In ko vidijo, da sva si sodila dobro, se pomirijo in privadijo. Ali me počaka. Ilonka, da pridobim dolarjev? Ali... ali smem govoriti s teboj?"

Ničesar ni rekla, le drhtela je. Ivanu je zaplala kri po žilah. Završelo mu je v glavi. Privil je Ilonko k sebi in se doteknil z drhtečimi ustnicami njenih.

"Kaj delaš?" je trepetala in se mu skušala izvit. "Ne smeš tega... Mati opazi..."

"Naj opazi! Ves svet naj vidi!" In je vdrgnil pritisnil svoje ustnice na njene.

"Ne smeja tega!" "Ali si ne sodiva sama? V Ameriko pojdem! Moja boš!" In jo je poljubil tretjič.

In se mu je iztrgala in odhitela v kočjo, ko otrok, ki se je zavedel, da ni bilo prav.

Ivan je obstal na mestu in sam sebi ni mogel verjeti, da li se je res zgodilo. Zavriskal bi bil, ko se je zavedel, da ne sanja, — ali z vriskom bi se izdal in bi izdal Ilonko in prelepo skrivnost. Zataval je po vasi in taval vso božjo noč. Misel na Ilonko in njiju skrivnost je bila tako sladka, da ni šel domov niti po slovo od matere in Lizike.

Gre Ivan proti Mačkovcem. Brez luči gre, pa mu je svetlo in jasno v srcu in v duši. — Gre Andraž proti Mačkovcem. To so koraki v svet, važni in premišljeni. Že pred leti bi jih moral hoditi, da ni bila mati tako bojazljiva. Boji se, pretirano se boji zanj. Spremlja ga in mu nosi culo. Rajši bi Andraž, da ga ne spremlja, zakaj pri vlakcu bo gotovo jokala, ko da jemlje slovo za zmeraj. Le kako se bodo ljudje zgledovali in pomilovalno presojali Andraž. Saj bi šel sam, saj ji ne bi pustil, da ga spremlja, ali... ali kako bi mogel odreči materi? Vso noč je po prstih hodila po sobi, vezala culo, gledala nanj, da se ga nagleda pred odhodom,

razvezovala culo in premetavala po njej, jo zavezala in prišla k njemu in se sklonila nanj in ga gledala, ker je mislila, da spi. Ni malo pretrpela v življenju in ni majhna ljubezen, s katero visi na edinem sinu...

Gre Andraž proti Mačkovcem. Nemirno plapolja plamenica v materini roki. Ko da sluti nesrečo. —

Gre Geza proti Mačkovcem. Poltiho si žvižga v hladno jutro in je židane volje. Za klobukom nosi kito rožmarina. Kito rožmarina mu je dala Lina. Pa bi ne žvižgal? Pa bi ne bil židane volje? Gosposko svetiljko nosi s seboj, mirno gori lučka v njej.

Gre Horvat proti Mačkovcem. Sključeno gre in drsajočih korakov gre in brunda, brunda in se spotika ob vsak kamenček. Kaj bi ne mogel Ritoper zapreči in potegniti sosedov do postaje? Ali vsaj naložiti kovčegov in cul na voz?

Treska in Horvatovi roki noče in noče goreti. Bolj ko jo utrinja, slabše gori.

Možje gredo proti Mačkovcem in žene gredo proti Mačkovcem, fantje gredo proti Mačkovcem, dekleta gredo proti Mačkovcem, dečki gredo proti Mačkovcem, deklince gredo proti Mačkovcem. Sključeni in drsajočih korakov gredo; veseli gredo in lahki in prožni korakov gredo. Luči svetijo, svetijo v jutranji hlad in migetajo ko svetel up. Na nebu ugašajo zvezde, tam izza Fokovcev vstajajo po nebu zlati prameni.

Peto poglavje.

RITOPER IMA POLNO GLAVO SKRBI

1.

Prisopila vlak od Moščanc. Ritoper moli glavo skozi okno in maha z roko Česarju. Neprespani obrazi ga obkrožajo in gledajo po znancih.

"Ste vsi?" "Kaj smo taki zaspanci, da bi ne mogli vstati pred solničnim vzhodom?" Časar ponosno gleda po zbranih.

"Dobro, dobro. Tu si jih vsaj zbrali in uredili. Ali v Soboti, v Pucincih in Moščancih! Uh! Sto glav bi moral imeti. Za vsakega moraš sam misliti."

Vlak se ustavi. "Kar sem k nam! Prihranili smo vam prostora."

"Z Bogom, Andraž! Varuj se!" "Srečno, mati!" Naglo ji seže v roko, ji iztrga culo in skozi v vlak.

"Počakaj vendar!" Mati ima že polne oči solz. "Boljši prostor najdem!" se opravičuje Andraž, ker mu je pred tujimi ljudmi nerodno.

"Veren, lepo te prosim, pazi nanj! Veš, kako mi je, ko pošiljam zadnjega v svet!" "Ne skrbi, Sotlička!" Veron ji seže v roko in jo pomirljivo pogleda.

"Kje, Andraž?"

Ženske se prerivajo, da sežejo v roko možem in sinovom in bratom. Dečki in deklice veselo čebļajo, mnogi so danes prvič stopili v vlak.

"Lep prostorček sem si priporil, mati!"

"Andraž, srce mi pravi, da ne bo dobro, ker greš."

"Ah, kaj!" Andraž zamahne z roko.

Vlak odhaja.

"Z Bogom, mati! Le brez skrbi! V jeseni..."

Silen strah zgrabi Sotličko. "Andraž, Andraž, sinko moj zlati!" Železničar jo potegne od vlaka.

"Kaj bi..." se skuša za mater opravičevati Andraž. Pa mu je vendar hudo pri srcu, ko vidi mater v tolki žalosti.

"Saj ne odhajamo v Ameriko!" se skuša šaliti Časar.

"Pa da gremo! Čemu toliko solz? Ker nimamo doma dovolj kruha, moramo po svetu za njim. Bolje je iti za kruhom po svetu, ko doma umirati gladu!" poudarja Ritoper.

Ivana pretresejo Sotličkine solze, da pozabi na Ilonko in misli na mater. Tesno mu je pri srcu. Sede k Andražu. Časarje-

vo in Ritoperjevo govorjenje mu ne ugaia.

Deca, ki se prvič vozi v vlakcu, zakriči, ko zavozí vlak v predor. Veron podpira glavo in zre v tla.

Geza sede k Ritoperju in mu v vsem pritrjuje.

Horvat išče prilike, da preseka Ritoperju besedo.

V Stanjevcih vstopi nekaj mož in žen in fantov, v Petrovcih jih vstopi do petdeset, v Salovcih jih vstopi za poln vozni oddel, nekaj jih vstopi še v Hodošu. Povsod moli že pri vходу vlaka na postajo Ritoper glavo skozi okno, kriči, pozdravlja, sega v roke, išče prostorov, teka po vlakcu, izstopa, vstopa in venomer besediči, da mora misliti za vse in na vse.

"Da se ti glava le ne razpoči od tolikih skrbi!" meni Horvat. "Kaj bi mi siromaki brez glave?"

Nihče mu ne pritrdi, vsak je zamišljen v svoje misli.

(Dalje prihodnjič)

Imenik raznih društev

Upokojenski klubi

KLUB SLOVENSKEH UPKOJENCEV V EUCLIDU

Predsednik Krist Stokel, 1. podpredsednik John Gerl, II. podpredsednik Mary Bozic, tajnik John Zaman, 2021 East 228 St., Euclid, O. 44117, tel. IV 1-4871, blag. Andrew Bozich, zapis. Frank Česen. Nadzorni odbor: Mary Kobal, John Troha in Molly Legat. Poročevalci: Frank Česen, Louis Kaferle. Seje se vrše vsak prvi četrtek v mesecu ob 2. uri pop. v Slovenskem Društvu Domu (AJC) Recher Ave.

KLUB UPKOJENCEV V NEWBURGHU

Predsednik Anton Perusek, podpredsednik Louis Kastelic, tajnica in blagajničarka Antonia Stokar, 6611 Chestnut Rd., Independence, Ohio, 824-7724, zapisnikarica Jennie Pugely; nadzorni odbor: Andy Rezin, Anton Gorenc, Mary Shamrov. Za Federacijo: Anton Perusek, Andy Rezin, Mary Shamrov, Louis Kastelic, Antonia Stokar. Seje vsako 4. sredo v mesecu ob 2. uri popoldne, v naslednjih Narodnih domovih: januarja, aprila, julija in oktobra na Prince Ave., februarja, maja, avgusta in novembra na 80. cesti, marca, junija, septembra in decembra na Maple Hts.

KLUB SLOV. UPKOJENCEV ST. CLAIRSKO OKROŽJE

Predsednik Louis Peterlin, podpreds. Frank Chemas tajnik Joseph Okorn, 1096 E. 68 St., Telephone: 361-4847, blagajnik Florian Mocilnikar, zapisnikarica Cecilia Subel. Nadzorni odbor: Andrew Kavenik, Jennie Vidmar, Mrs. Mary Kolegar. Veselični odbor: Frances Okorn, Anna Zalar. Gosp. Odbor: Mike Vidmar. Nove člane in članice se sprejema vseh starosti kadar stopijo v pokoj. — Seje se vršijo vsak tretji četrtek ob 2. uri popoldne spodnji dvorani SND na St. Clair Avenue.

KLUB SLOV. UPKOJENCEV NA WATERLOO RD.

Predsed. Joe Kolman, podpredsed. Gertrude Koshel, taj. in blag. Louis Dular, 17717 Grovewood Ave., tel. 481-0545, zapis. Mathew Penko, nadzor Joe Mrhar, Learder Makuc in Mary Avsec. Poročevalci: Mathew Penko. Seje so vsak 2. torek v mesecu ob dveh popoldne v SDD na Waterloo Rd.

KLUB UPKOJENCEV

Časni predsednik Anton Skapin, predsednik Joseph Ferra, I. podpredsednik John Habat, tajnik in blagajnik John Treck, 1140 E. 176 St., tel. 486-6090, zapisnikar Joseph Maleckar; nadzorni odbor: Stefa Koncilja, Kristina Boldin, Frances Somrak. Seja in sprejemanje novih članov vsako drugo sredo v mesecu ob 2. uri pop. v Slov. domu na Holmes Ave.

FEDERACIJA KLUBOV SLOV. UPKOJENCEV NA PODROČJU VELIKEGA CLEVELANDA

Predsednik Krist Stokel, 1. podpredsednik Anton Perusek; 2. podpred. Louis Arko; tajnik Joseph Okorn, 1096 E. 68 St., 361-4847; zapisnikar John Trček, blagajnik Joseph Ferra; nadzorni odbor: Al Sajevec, Louis Dular, in Stefa Koncilja. Seje so vsake tri mesece. Sklicuje jih predsednik po potrebi. Poročevalci Frank Česen.

AMERIŠKI-SLOVENSKI POKOJNISKI KLUB, V BARBERTON, OHIO.

Preds. Louis Arko, podpreds. Ang. Maver; tajnica - blagajničarka Josephine Porok, 39 - 16th St. N.W. Barberton, Ohio 44203, tel. 825-9081 zapisnikar, Anton Okolish, nadzorni odbor: Josephine Platnar, Robert Gerbeck, Mary Sustarsic. — Seje vsak prvi četrtek v mesecu, ob 2. uri popoldne, v Slovene Center!

Samostojna društva

SAMOSTOJNO PODPORN DRUŠTVO LOZKA DOLINA

Časni predsednik Frank Baraga, predsednik Michael Telich; podpredsednik John Lekan, taj. Frank Bavec, 1097 E. 66th St. Tel. HE 1-9183; blagajnik John J. Leskovec, nadzorniki: John Lokar, Frank A. Turek in Anthony Petkovšek; zastopnik za klub SND Frank Bavec, za SD na Holmes Ave. Joseph Jerkic in Frank Bavec, za konferenco SND John Lokar. Seje se vršijo vsako tretjo sredo v januarju, aprilu, juliju, oktobru in glavna seja v decembru v Slovenskem Narodnem Domo, soba št. 4 staro poslopje Društvo sprejema nove člane oc 16. do 45. leta s prosto pristopnino in zdravniško preiskavo. Društvo plačuje \$300 smrtnine in \$7 na teden bolniške podpore. Za sprejem ali

pregled novih članov so vsi slovenski zdravniki. Za nadaljnje informacije se obrnite na društvene zastopnike.

SLOVENSKI AKADEMIKI V AMERIKI — S. A. V. A.

Miki Martinčič (N.Y.) predsednik, Lojze Arko (Chicago) 1. podpredsednik, Peter Čekuta (Toronto), 2. podpredsednik, Francka Babnik, 2447 Crescent St., Astoria, N.Y. 11103, tajnica, Hajni Stalzer (N.Y.) blagajnik, Ludvik Bugar in Ivan Kamin, urednika Odmevov.

SLOVENSKA TELOVADNA ZVEZA V CLEVELANDU

Duhovni vodja Rev. Toni Sršen, starosta Janez Varšek, tajnica in blagajničarka Zalka Zupan, 6211 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, načelnik Milan Rihtar; voditeljski zbor: Milan Rihtar, Janez Varšek, Franci Tominec, Marija Rihtar, Meta Rihtar. Telovaladne ure vsak torek od 8. - 10. zvečer in vsak četrtek od 6. - 10. zvečer v telovadnici pri Sv. Vidu.

BALNARSKI KLUB NA WATERLOO RD.

Predsed. Andy Bozich, 1. podpred. Mark Vesel, 2. podpred. Frank Grik, taj. Tone Novak, blag. Joe Ferra, 444 E. 152 St. 531-7131, zapis. Mary Bozich, nadzor odbor: Joe Dovgan, Ed Leskovec, John Habat, Joe Primc, poročevalci: Joe Ferra, Tone Novak, Mary Bozich, delavke pri bari: Albina Msrnik, Rose Ribar, kuharice: Rose Čebul, Rose Zaubi. Balina se vsak dan — ponedeljek, torek, sredo in četrtek ob pol ene ure pop. petek in soboto ob 6. uri zvečer, ob nedeljah od 1 do 5. pop.

STAJERSKI KLUB

Predsednik Tone Zgoznik, podpredsednik Tone Meglič, tajnica Slavica Turjanski, 1269 E. 59 St. 432-2572, blagajnik Alojz Ferlinec, gospodar Frank Kotze, pomočnik Avgust Sepetavec, odborniki: John Kustec, Avgust Pintarič, Angela Radej, Branko Radej, Maria Kotze, nadzorni odbor: Jože Zelenik, Rudi Pintar, Rozika Jaklič, razsodišče: preds. Matija Kavaš, Branko Senica, Stanley Cimerman, kuharica Lojzka Feguš, pomočnica Ivanka Zelenik.

ZVEZA DRUŠTEV SLOVENSKEH PROTOKOMUNISTIČNIH BORCEV

Predsednik Karei Mauser; podpredsedniki so vsi predsedniki krajevnih odborov DSPB; tajnik Jože Meiaher, 1143 Norwood Rd., Cleveland, O. 44103; blagajnik Ciril Preželj, Toronto, Ont., Canada; tiskovni referent Otmar Mauser. Toronto; nadzorni odbor: Franc Šega, Anton Meglič, Cleveland, Jakob Kranjc, Toronto; razsodišče: Frank Medved, Andrej Pučko, Gilbert, Minn., Tone Muhič, Toronto. Zgodovinski referent prof. Janez Sever, Cleveland.

MLADI HARMONIKARJI

Slovenski harmonikarski zbor dečkov in deklic pod vodstvom učitelja Rudija Kneza, 679 E. 157 St. Cleveland, Ohio 44110, telefon 541-4256. Poslovodkinja ga. Marica Lavriša, 1004 Dillewood Rd. tel. 481-3768.

SLOVENSKI ŠPORTNI KLUB

Predsednik: Matt Novak, podpredsednik: Lojze Lončar, blagajnica: Helen Znidaršič, tajnica: Marija Melaher, 1143 Norwood Rd., Cleveland, Ohio 44103, tel. 881-2641. Odborniki: Urši Osredkar, John Znidaršič, Peter Jančar, Marty Tominec, Ed Mejač. Preglednika: Metod Ilc, Marjan Perčič.

BARAGOVA ZVEZA

239 Baraga Ave. Marquette, Michigan 49855 Predsednik Msgr. F. M. Scherlin

ger, podpredsednik Rev. Guy S. Thoren, eksele, taj. in urednik Fr. Howard Brown, tajnik Mr. Bernard Lambert, blag. Rev. Thomas Ruppe. Letna članarina \$2, podporni član, letno \$10, dosmrtno članstvo \$50,00, dosmrtno članstvo za družine in organizacije \$100,00. Vsi člani dobivajo The Baraga Bulletin, ki izhaja štirikrat na leto. Društvo krije stroške za delo za priglajenje škofa Baraga blaženim in svetni kom.

TRETJI RED SV. FRANCISKA

Duhovni vodja Rev. Julius Slapsak, predsednica Mrs. Frances Lindic, tajnica Mrs. Frances Petric, blagajnica Mrs. Mary Fanian Shodi so vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2 popoldne v cerkvi sv. Lovrenca v Newburghu.

ZELENA DOLINA

Predsednik Karl Fais; tajnik Mike Kavas, 1260 E. 59 St. 391-4108; blagajnik Rudi Kristavc; gospodar Jože Zelenik; odborniki: John Vinkler, Rozi Fais, Ivanka Kristavnik, Ivanka Zelenik, Angela Kavas in Sophie Vinkler.

ST. CLAIR RIFLE & HUNTING CLUB

Predsednik Elto Erzeti, podpredsednik Renato Cromaz, tajnik Frank Zorman, zapis Max Traven, oskrbnik Elio Erzeti. Seje so vsak drugi petek v mesecu pri Edyju Petricku, 26191 Euclid Ave.

BELOKRANJSKI KLUB

Predsednik Maks Traven, podpredsednik Matija Hutar, tajnik Vida Rupnik, 1846 Skyline Dr., Richmond Heights, Ohio 44143, telefon 261-0386, blagajnik Olga Mauser, nadzorni odbor: Janez Dejak, Milan Smuk, Nežka Sodja, gospodar Frank Rupnik, kuharica Marija Ivec.

MISIJSKA ZNAMKARSKA AKCIJA

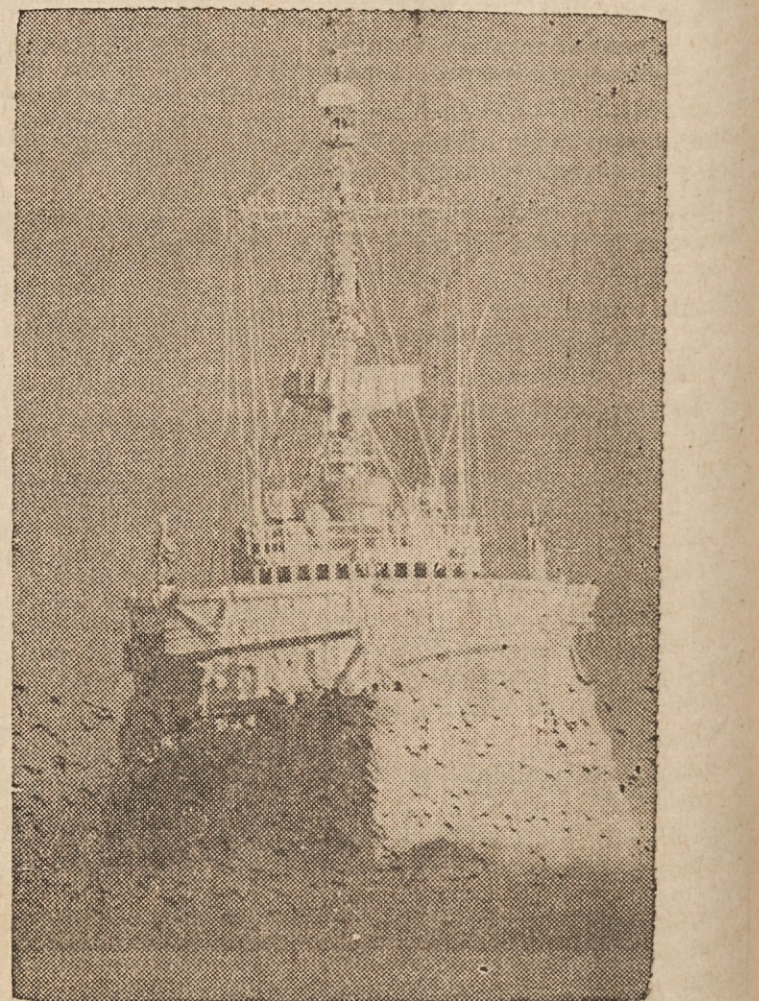
Predsednik: Matthew Tekavec, podpredsednik: Joseph Zelle, tajnica: Mary Celestina, 727 E. 157 St. Cleveland, O. 44110, tel.: 761-8906; blagajničarka: Anica Knez, odbor: nica za zbiranje znamk: Caroline Kucher, odbornice za oskrbo kuhinje: Mary Ottoničar, Jožefa Tominec, Ivanka Pretnar.

Za oskrbo pijače in urejevanje prostorov: Vinko Rozman, Leopold Pretnar, Frank Kuhelj.

Nadzorni odbor: John Petrič, Stefan Marolt, Janez Ovsenik, Marica Lavriša, Ivanka Pograjec, Angela Železnik.

KDOR ČAKA, PRIČAKA — Richard Jaeckel je igral skozi skoraj 30 let v filmih in na televiziji razne majhne vloge in ostal tako skoraj brezimen. Zdaj je prvič dobil veliko vlogo v "Sometimes a Great Notion".

NEKAM ČUDNO, PA NE NENAVADNO — Ladja Obalne straže ledolomilec Edisto se bliža skozi meglo pristanišču Milwaukee na jezeru Michigan. Splašila je jato galebov, ki so se dvignili in krožijo v zraku pred njo.

Three-Wire Plugs: What They Mean to You

Over eight decades have passed since Thomas Edison introduced the phenomenon of his electric light to an amazed world. In many ways electricity remains a mystery to man, yet it is an essential part of our contemporary society. However, at the flick of a switch electricity can become a killer. Perhaps the figure of approximately 1000 lives per year being taken by electric shock is not so staggering, considering that over 200 million people live in this country. Nevertheless, it is still a wanton and needless waste of human life.

Many means are being employed to reduce shock fatalities and one such method is the 3-wire plug. The third wire of this plug acts as what is called a ground conductor and serves as one of the protective means for the device. Such protection is accomplished through the ability of the wire to force the fuse or circuit

breaker to "blow", thereby eliminating any shock hazard. Though originally found primarily on power tools, 3-wire plugs are now used on many appliances.

When a situation arises regarding "blowing" fuses or circuit breakers, it should be emphasized that this happens for your protection. There is nothing wrong with the fuse. The fault lies elsewhere; either with the appliance which forces this reaction or because the circuit has been overloaded. In either case, the fuse is just doing its job of protecting you and warning that something is wrong. Should an instance occur wherein there is a fault in an appliance but a fuse doesn't "blow", the appliance becomes an extreme hazard as it remains "live". Therefore, if one were to contact the "live" metal enclosure of that appliance and some-

thing which is grounded (radiator, refrigerator, water pipe, etc.), shock and possible electrocution could result. Perhaps your home is not equipped with grounding type receptacles. If this is the case, an adapter is available to accommodate the 3-wire plug. But always make sure the green grounding lead of the adapter is connected to the faceplate of the receptacle. Another point to be remembered is never to remove the ground pin from a 3-wire plug. This would allow the plug to be used in a 2-hole receptacle, but the protective capability is rendered useless.

In offering the above information, Underwriters' Laboratories sincerely hopes you gain a better understanding of some of the many ways electricity can become your master. Through such understanding it will be possible to maintain this phenomenon in its proper, subservient role.

ZENINI IN NEVESTE!

NASA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA VAM TISKA
KRAJNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN CRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628